

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.48 (3264) ●

● ЧАЦВЕР, 22 СНЕЖНЯ, 2011

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

На крылах надзеі
У штогадовай каляднай акцыі Беларускага дзіцячага фонда “Нашы сэрцы — хворым дзецям” удзельнічаюць сотні актывістаў і валанцёраў па ўсёй краіне **Стар. 2**

Вёска будзе жыць!
Міжнародны праект па пошуку і захаванні фальклорна-этнаграфічных матэрыялаў рэалізуецца на Брэстчыне **Стар. 2**

Трапічны аазіс на Свіслачы
Праз год у Мінску адкрыецца першы сапраўдны аквапарк **Стар. 3**

СВЯТА

Каляды ладзяць талакою

У Дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры спрадвечныя абрады атрымліваюць новае жыццё

Іван Ждановіч

Што за цуд беларуская Калядная ноч у вёсцы! Там і вечнасць кранае душу, і высокае зорнае неба велічна бласлаўляе дзеі гурта калядоўшчыкаў з яркай звяздой. І — аж галава кругам ад містычнай далучанасці да таямніц аднаўлення жыцця: Сонца ж ад Каляд штодзень усё вышэй, “на вераб’іны скок”, кажуць у народзе, падымацца ў небе. Дарэчы, Каляды — абрад язычніцкі, з ведычнымі каранямі і моцна далучаны якраз да “астранамічнага” моманту сонцапавароту. І дзяліць яго на “праваслаўны” ці “каталіцкі” бессэнсоўна. Каляды прыжыліся ў хрысціянскім часе, увабралі і сімваліку нараджэння Божага Сына, ды, па сутнасці, і Каза, і Бусел, і Мядзведзь, якія ходзяць з калядоўшчыкамі, — гэта містычныя вандроўнікі ў часе з праглыбокай, яшчэ дахрысціянскай нашай даўніны.

Вяскоўцы і сёння гасцінна сустракаюць на падворках гурты калядоўшчыкаў, пераважна з мясцовых дзяцей і моладзі, а людзі сталага веку бяруць на сябе

У вясёлым гурце мінскіх калядоўшчыкаў было моцным і “цыганскае” трыа

ролю мудрых кансультантаў. Ладзіць Каляды талакою — даўняя традыцыя. То ў вёсках... Сустрэць жа калядоўшчыкаў на вуліцах Мінска, Брэста ці Жыткавіч не кожнаму пашанцуе. Хіба што

вы заглянеце ў Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры. Вось і нядаўна там ладзіліся традыцыйныя Беларуска-нямецкія Каляды. У кожнага народа, мяркую дырэктар музея Лідзія Ма-

карэвіч, ёсць свае абрады, і дзяліцца досведам — значыць лепш разумець адзін аднаго.

Сімвалічна, што амаль трохгадзінная калядная дзея ладзілася ў вялікай зале музея, на

фоне прыгожых партрэтаў, бюстаў класікаў айчынай літаратуры і стэндаў, разгорнутых да 120-х угодкаў Максіма Багдановіча. Гасцей сустракаў Дзед Мароз, які цудоўна размаўляў па-беларуску і па-нямецку, былі гульні, каб госці — а гэта пераважна студэнты, прадстаўнікі пасольства Германіі, — хутчэй перазнаёміліся. Яшчэ — вясёлае фатаграфаванне з каляднымі персанажамі. Забаўляльную, але і пазнавальную двухмоўную віктарыну правялі на беларуска-нямецкім “навагодне-калядным” матэрыяле супрацоўнікі Інстытута нямецкіх даследаванняў. Цудоўна ўпісалася ў кантэкст свята і калектыўнае спяванне песень (тэксты раздалі ўсім) з традыцыйнага рэпертуару калядоўшчыкаў. Запяваў, дарэчы, дыпламат і спявак Аляксей Жбанаў. І так хораша атрымалася — нават пасол Германіі доктар Крыстаф Вайль падахвочваў калегу апладысмантамі. Дарэчы, пад час імпрэзы гаварылася, што перадкалядны час у Германіі, адвент, самая радасная пара года, якая доўжыцца з канца лістапада да сачэльніка 24 снежня. → **Стар. 4**

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

Нястомны маэстра

Ігара Алоўнікава цяжка заспець дома: ён або на гастролях за мяжой, або ездзіць з канцэртамі па Беларусі, праводзіць майстар-класы для будучых піяністаў. Пры тым музыкант ніколі не скардзіцца на ўласную стомленасць — кожная сустрэча са слухачамі, лічыць маэстра, “прыўносіць у жыццё артыста шмат стымулюючых элементаў”.

Іна Ганчаровіч

Яму надаюць свежыя сілы для творчасці новыя краіны, гарады, канцэртныя залы, знаёмствы... А самае галоўнае — новая публіка, якую яшчэ і заваяваць трэб. Зрабіць гэта можна, як вядома, толькі талентам і высокім майстарствам. А ў Ігара Уладзіміравіча, кажуць у Беларускай дзяржфілармоніі, вялікі талент памножаны на прафесіяналізм у спалучэнні з незвычайнай абацяльнасцю, сціпласцю, інтэлігентнасцю.

Тую абаяльнасць я адразу ж і адчула. Ігар Алоўнікаў — адкрыты, кантактны, энцыклапедычна дасведчаны ў многіх пытаннях, з выдатным пачуццём гумару чалавек. Народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, ганаровы акадэмік Міжнароднай акадэміі навук “Еўразія”, саліст філармоніі, аўтар больш чым 50 канцэртных апрацовак для фартэпіяна. Яму ў радасць кантакты з людзьмі, хоць часцей даводзіцца размаўляць на мове музыкі. На думку Ігара Уладзіміравіча, гэта самая ўніверсальная мова,

якую ўсе разумеюць: адны лепш, другія горш. Галоўнае ж для яго — каб пачуты музычны матэрыял не быў “пустым” гукам, не пакінуў абыякавых. Калі ў зале ёсць паяднанне выканаўцы і слухачоў, значыць, піяніст не дарма стараўся.

Пэўна, стаць музыкантам яму было наканавана: бацька, Уладзімір Уладзіміравіч Алоўнікаў, — вядомы ў Беларусі кампазітар, быў рэктарам Беларускай кансерваторыі, маці — спявачка. Зрэшты, расказвае з гумарам, дзіцячы арганізм доўгі час супраціўляўся,

Піяніст Ігар Алоўнікаў яшчэ і арганіст

“адбіваўся” ад цяжкай музычнай працы, толькі ў старэйшых класах музычнай школы пры кансерваторыі ён захапіўся музыкай. А да таго вельмі любіў тэхніку, розныя канструктары, электроніку. Любімым інструментам у яго быў... паяльнік, пры дапамозе якога збіраў радыёсхемы ўласнай распрацоўкі. Кажы, цяга да тэхнікі ў яго ад дзеда па матчынай лініі — той быў майстрам на

ўсе рукі, мог, напрыклад, цалкам разабраць і адрамантаваць аўтамабіль. Дзед жыў у Новарасійску, і калі ўнук да яго прыязджаў, то ні на крок не адыходзіў ад дзеда. Глядзеў, як ён што робіць, часам спрабаваў дапамагачь. Што Ігар Уладзіміравіч “у першую чаргу тэхнар”, так ён сам кажа, я зразумела, паглядзеўшы, як віртуозна абыходзіцца маэстра з камп’ютарам. → **Стар. 3**

ПЛАНЕТА ЛЮДЗЕЙ

На крылах надзеі

У штогадовай каляднай акцыі Беларускага дзіцячага фонда “Нашы сэрцы — хворым дзецям” удзельнічаюць сотні актывістаў і валанцёраў па ўсёй краіне

Іван Ждановіч

Як вядома, раней па хрысціянскай традыцыі Дзед Мароз і Снягурка пачыналі наведваць дзяцей ад 7 снежня, дня святога Мікалая. Сёння ёлкі з прадстаўленнямі каля іх і смачнымі падарункамі пачынаюцца ў Беларусі яшчэ да Каляд. Ды не ўсе дзеці могуць патрапіць на калектыўныя імпрэзы. Нехта святы сустракае ў бальніцы, нехта ўвогуле з-за праблем са здароўем месяцамі не пакідае чатырох сцен... А навагодніх цудаў так хочацца ўсім!

Што ж, у Дзеда Мароза ёсць добрыя памочнікі. У Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі распачалася штогадовая калядная акцыя Беларускага дзіцячага фонда “Нашы сэрцы — хворым дзецям”. З розных рэгіёнаў краіны на мінскую ёлку прыехалі звыш 200 выхаванцаў сямейных дзіцячых дамоў, над якімі апякуецца фонд, і дзяцей-інвалідаў. З шасцігадовым унукам прыйшоў на ёлку і вядомы пісьменнік Уладзімір Ліпскі, старшыня праўлення фонда, член Нацыянальнай камісіі па правах дзіцяці. Адкрываючы свята, ён нагадаў, што ўжо больш за дваццаць гадоў Беларускае дзіцячы

фонд абараняе правы дзяцей. І хоць калядная акцыя стала традыцыйнай, яна па-ранейшаму вельмі чаканая дзецьмі. Па-рознаму складваюцца іх лёсы, аднак важна, каб вялі юных грамадзян па жыцці, нібы Калядная зорка, вера, надзея і любоў. І сотні актывістаў фонда і валанцёраў па ўсёй краіне дапамагаюць дзецям, якіх напаткалі выпрабаванні, годна іх прайсці.

Гасцей віталі таксама Надзея Васільчанка, дырэктар Цэнтры мастацкай творчасці, з якім ужо трэці раз Дзіцячы фонд сумесна ладзіць урачыстае адкрыццё акцыі, спонсары — яны выдзяляюць сродкі на добрыя справы. За апошнія пяць гадоў дзетфондаўцы пад час акцыі наведалі 84 тысячы дзяцей. Прычым прыходзілі ў дзіцячы аддзяленні бальніц, а таксама дадому да хворых дзяцей і дзяцей-інвалідаў з падарункамі, з Дзедам Марозам і Снягуркай. А кошт толькі падарункаў склаў амаль 600 мільёнаў рублёў.

Уладзімір Ліпскі лічыць, што дабрачынныя справы ўзвышаюць не толькі дзіцячыя душы. “Мы ідзем поруч з сіротамі, інвалідамі, пакрыўджанымі, кінутымі дзецьмі, — гаворыць ён. — Выціраем ім слёзы, ратуем як

Дзетвары вельмі падабаюцца навагоднія прадстаўленні з Дзедам Марозам і падарункамі

можам ад бед і хвароб, падмагаем словам, надзеяй, рублём. І ў гэтай барацьбе, у нялёгкім змаганні і мы самі сталеем, набываем духоўны дар, умацоўваем сваю веру — і ад гэтага адчуваем сябе патрэбнымі на зямлі людзьмі.”

Да каляднай акцыі “Нашы сэрцы — хворым дзецям” самадзейныя артысты Цэнтры мастацкай творчасці падрыхтавалі цэлае прадстаўленне “Макавае зернейка”, прычым і сцэнарый напісалі самі. Гасцей свята парадавала цікавая гульнёвая праграма, была разгорнута выстава юных мастакоў “Калядная зорка”, работы на якую прадставілі дзеці-сіроты і выхаванцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу. “У многіх дзяцей, якія страчваюць бацькоў ці цяжка хварэюць, вельмі складана адладжваюцца сувязі з навакольным светам, з дарослымі і равеснікамі, — удакладняе педагог-псіхолаг, прэс-сакратар Беларускага дзіцячага фонда Юлія Капцэвіч. — Ікалі нехта, а тым больш Дзед Мароз са

Снягуркай, прыйдуць іх павіншаваць, пацікавіцца іх справамі, то гэта — ці не галоўная падзея для іх на цэлы год. Мне казалі пра хворую дзяўчынку, вельмі замкнёную, якая малое, аднак доўга не гатова была паказаць свае работы іншым. І вось нядаўна перадала малюнкi ў Дзіцячы фонд, і мы іх абавязкова выкарыстаем, пакажам. Для нас гэта найвялікшая радасць — адчуваць, што дзякуючы нашым клопатам адагрэлася яшчэ адно дзіцячае сэрца.”

Цяпер дзетфондаўскія брыгады штодзень наведваюць сотні хворых дзяцей у дзіцячых аддзяленнях бальніц, а таксама сірот, дзяцей-інвалідаў у іх хатах, дамах, кватэрах. Да каляднай акцыі “Нашы сэрцы — хворым дзецям” падключыліся актывісты больш чым 70 аддзяленняў фонда ва ўсіх рэгіёнах краіны, самадзейныя артысты з абласных, раённых цэнтраў, артысты тэатраў з Гомеля і Брэста, студэнты валанцёрскага клуба “Міласэрнасць” Беларуска-

га дзяржаўнага педуніверсітэта імя Максіма Танка і сотні іншых нераўнадушных да чужога болю людзей. Мяркуюцца, што пад час акцыі атрымаюць падарункі, пачуюць словы падтрымкі каля 15 тысяч дзяцей.

Між тым актывісты фонда ўдзельнічаюць і ў шэрагу іншых святочных мерапрыемстваў. У прыватнасці, на вялікай “Праваслаўнай выставе”, якая ладзіцца пад Раждства ў Палацы мастацтва, будзе прэзентавацца ўнікальная кніга “Дзеці пішуць для дзяцей”, аўтары якой — дзеці-сіроты і дзеці-інваліды. Асобныя святы, якія пройдуць у студзені, ладзіцца для анкалагічна хворых дзяцей і тых, якія перанеслі аперацыю на сэрцы. А дзеці з рэгіёнаў, якія пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, пад час праваслаўнага Раждства сустрапаюцца ў Кафедральным саборы з Мітрапалітам Філарэтам і пабываюць на вялікай ёлцы ў Вялікім тэатры оперы і балета.

ЯК СПРАВЫ, ДЫАСПАРА?

Жарэс Алфёраў удзячны землякам

Многія беларусы, якія жывуць у Новасібірску, прыйшлі на сустрэчу са знакамітым навукоўцам

Жарэс Алфёраў — адзін з найбольш вядомых у сучасным свеце беларусаў. Ён лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы, акадэмік Расійскай акадэміі навук. Жарэс Іванавіч наведаў наш горад у канцы лістапада, гасцяваў у Новасібірску два дні. У першы дзень вучоны сустрэўся з кіраўніцтвам Сібірскага аддзялення РАН у Акадэмаграду, прачытаў лекцыю студэнтам універсітэта па аptyчнай электроніцы.

А на наступны дзень Жарэс Алфёрава чакала цёплая сустрэча з жыхарамі Новасібірска ў

Землякі падарылі Алфёраву беларускі ручнік

Палацы культуры “Будаўнік”. На сцэне знакамітага земляка віталі актывісты Беларускага культурна-асветніцкага цэнтру ў імя святой Ефрасінні Полацкай. Яны ўручылі ганароваму гасцю памятнае падарункі, сярод якіх — ільняны беларускі ручнік. Зала ўхваліла

Скарыны.

Цёплай, душэўнай атрымалася сустрэча. Мы пажадалі земляку здароўя, новых адкрыццяў і выказалі надзею на наступныя сустрэчы.

Людміла Шчаслівенка, г.Новасібірск

гэтую дзею бурнымі апладысмантамі.

Жарэс Алфёраў расказаў пра свой жыццёвы шлях, адказаў на шматлікія пытанні з залы. Як вядома, ён нарадзіўся ў Віцебску ў 1930 годзе. Яго бацька назваў сына ў гонар французскага камуніста Жана Жарэса. Дарэчы, у школьныя гады будучы акадэмік некаторы час жыў з сям’ёй і ў Новасібірску. Ён узнагароджаны беларускім ордэнам Францыска

АДУКАЦЫЯ

Лекцыі на адлегласці

У Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі ўпершыню ў Беларусі распачалі сістэму дыстанцыйнага навучання з інтэграванай відэа-канферэнцсувяззю

Сістэма, якая па сваіх тэхнічных параметрах не мае аналагаў у СНД, будзе выкарыстоўвацца ў навучальным працэсе. Да гэтага часу дыстанцыйнае навучанне ва ўніверсітэце ішло з дапамогай электроннай пошты, скайпа і званкоў па тэлефоне. Цяпер лекцыі, семінары, кансультацыі, залікі і экзамены будуць праходзіць на адлегласці ў рэжыме рэальнага часу. З дапамогай сістэмы дыстанцыйнага навучання магчыма запрашаць для выдання лекцый замежных выкладчыкаў.

У перспектыве на базе ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі, а затым і іншых навучальных устаноў запрацаюць

электронныя ўніверсітэты. Відэа-канферэнц-сувязь спросціць і зробіць больш мабільнай працу адміністрацыі ўніверсітэта.

Як паведаміў рэктар факультэта бесперапыннага і дыстанцыйнага навучання Васіль Бандарык, у БДУІР дыстанцыйна ўжо навучаецца прыкладна 850 студэнтаў, яшчэ каля трохсот штогод на адлегласці вывучаюць асобныя прадметы — напрыклад, каб ліквідаваць акадэмічную розніцу пры пераводзе на іншую спецыяльнасць. Паводле яго слоў, у бліжэйшыя два гады плануецца як мінімум падвоіць колькасць дыстанцыйных навучэнцаў.

Прэзентацыя новай сістэмы прайшла ва ўніверсітэце пад час міжнароднай канферэнцыі “Дыстанцыйнае навучанне — адукацыйнае асяроддзе XXI стагоддзя”, у якой удзельнічалі больш за 200 спецыялістаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Польшчы і Славакіі.

ГЛЫБІНКА

Вёска будзе жыць!

Міжнародны праект па пошуку і захаванні фальклорна-этнаграфічных матэрыялаў рэалізуецца на Брэстчыне

Зінаіда Камінская

Пэўна, многім даводзілася бачыць вёскі, якія дажываюць свой век. І хоць у тых, так званых перспектывных паселішчах, звычайна няма газа- і водаправодаў ды іншых выгод, там жывуць людзі. Прычым, як правіла, з вялікім жыццёвым досведам, знаўцы традыцыйнай культуры, песень, абрадаў. І чаму б не скарыстацца тымі духоўнымі скарбамі! “Вёска, якая не павінна знікнуць” — так называецца праект па пошуку і захаванні фальклорна-этнаграфічных матэрыялаў у аўтэнтчных вёсках, пачаты год таму на Брэстчыне. Пачэснай справай заняліся энтузіясты з аб’яднання аматараў мастацтваў Брэстчыны “Тур”.

Як усё пачыналася? “Год таму мы падалі заяўку на конкурс, абвешчаны нямецкім фондам “Памяць, адказнасць, будучыня” і міжнародным грамадскім аб’яднаннем “Узаемаразуменне” ў рамках праграмы “Месца сустрэчы — дыялог”, і выйгралі яго, — расказвае Ларыса Быцко, памочнік кардынатара праекта, загадчыца аддзела традыцыйнай культуры Брэсцкага абласнога грамадска-культурнага цэнтра. — Праект разлічаны на два гады, ахоплівае чатыры раёны: Камянецкі,

Выстава са старых фотаздымкаў абуджае цёплыя ўспаміны

Кобрынскі, Драгічынскі і Бярозаўскі. У кожным з іх абрана адна вёска, якую мы грунтоўна вывучым, выкарыстоўваючы архіўныя дакументы, матэрыялы краязнаўцаў і самае галоўнае — успаміны саміх вясцоўцаў”. Такія захады, мяркуецца, дапамогуць захаванню лакальнай культуры вёсак, ды і пажылыя людзі змогуць адчуць сябе важным, нават незаменным звяном у дыялогу пакаленняў.

Своеасаблівы сімвал праекта — вёска Стойлы Пружанскага раёна, раней на 46 двароў, а цяпер там

адзіны жыхар, 79-гадовы Мікалай Тарасюк. І прытым майстар-самародак спрабуе “ўваскрасіць” родную вёску з дапамогай свайго мастацтва. Дзякуючы яго “драўлянаму народу” месца ўжо ведаюць і далёка за межамі краіны. Паглядзець на скульптурныя кампазіцыі дзед Міколы, у якіх адлюстравана жыццё яго роднай вёскі, прыезджалі японцы, кітайцы, шведы, палякі, немцы... А калі б не таленавіты дзед і яго творчасць, вёска даўно б сышла ў нябыт.

Большасць каманды следпытаў — этнографы,

таму і ўвага пераважна да этначасткі жыцця вёскі. Ім цікава, якімі рамёствамі займаліся жыхары, чым зараблялі на жыццё, якія песні спявалі, якія абрады праводзілі. Па словах Ларысы Быцко, першая частка праекта даследчая. У абранай вёсцы энтузіясты фатаграфуюць ацалелыя хаты і гаспадарчыя пабудовы, прылады працы, рознае начынне. Фіксуюцца на відэа апавяданні старажылаў, запісваюцца тэхналогіі, сакрэты даўніх рамёстваў, старадаўнія песні, скануюцца старыя фатаграфіі

Цяпер жыццёвы вопыт гэтых жанчын запатрабаваны

ранейшых жыхароў вёскі. Пазней гэтая інфармацыя будзе размешчана на сайце ў інтэрнэце з тым, каб кожны, хто жадае, мог ёю пакарыстацца.

А знаходкі якія цікавыя! Скажам, у вёсцы Пашук Камянецкага раёна выяўлена цэлая калекцыя гэбляў, якія дасталіся жыхару ў спадчыну ад бацькі. Ажно трыццаць штук інструментаў, розных па форме, вазе і памерах! Менавіта ў Пашуку разбярэ па дрэву Уладзімір Чыквін і Вячаслаў Дароцька, пагаварышы з адным са старажылаў, упершыню даведаліся пра поўную тэхналогію вырабу чаўна. Што такое рамяство было некалі ў вёсцы, тое ведалі, а тут — адкрыліся невядомыя дэталі.

Другая частка праекта — адукацыйная. У кожнай вёсцы будзе праведзены майстар-клас. Спачатку народныя ўмельцы перададуць новаму пакаленню — як школьнікам, так і прафесійным рамеснікам — тонкасці сваіх рамёстваў. Затым і майстры суполкі “Тур” пакажуць, як трансфармаваліся даўнія вясковыя рамёствы ў сучасную народную творчасць.

Знаёмства з вёскай будзе і вясковым святкам — з гармонікам, песнямі, танцамі, прыпеўкамі, карагодзі.

Энтузіясты з “Тура” ўжо даследавалі вёскі Залессе ў Кобрынскім і Пашук у Камянецкім раёнах. “Гэта самы душэўны і любімы наш праект, — не хавае захаплення Ларыса Быцко. — Мы пазнаёмліся з выдатнымі людзьмі, часам наіўнымі, такімі даверлівымі, адкрытымі і бязмежна добрымі. Для іх родная вёска — не проста месца, дзе яны жывуць. Гэта маленькая планета са сваім характарам, светаадчуваннем, светапоглядам, са сваімі традыцыямі і звычаямі, вядомымі людзьмі. Безумоўна, мы ўсе выдатна разумеем, што нам ніколі не ўдасца аднавіць вёску такой, якой яна была. Але мы зберажам памяць пра яе саму і пра яе жыхароў. Захаваем культуру этнасу, якая трымаецца на такіх вёсках. Гэта вельмі важна, бо калі не будзе жывых носьбітаў народнай культуры, то вельмі шмат страціць і нацыя. І яшчэ рады мы, што маем магчымасць падоўжыць актыўнае жыццё для вясцоўцаў з глыбіні”.

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

Нястомны маэстра

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Ну а музыка? Яна пастаянна гучала ў бацькоўскім доме. “Прыходзілі студэнты, будучыя музыкі, гучалі прыгожыя песні бацькі, які быў выдатным меладыстам, тонка адчуваў музычную гармонію і сувязь яе са словам, — успамінае Ігар Уладзіміравіч. — Вядома, гэта стварала незвычайную, творчую атмасферу ў доме. Я любіў слухаць, ды не хацеў, як і ўсе дзеці, займацца тым, чым прымушаюць. І толькі потым, у старэйшых класах, калі рыхтаваўся да конкурсаў пад кіраўніцтвам Ірыны Аляксандраўны Цвятаевай і перамагаў на іх, што мне вельмі падабалася, зразумеў: нават праз “не хачу” трэба займацца і працаваць, каб дасягнуць яшчэ лепшых вынікаў. Па-сапраўднаму ж захапіўся музыкай пасля 20 гадоў, паступіўшы ў Маскоўскую кансерваторыю. Я вучыўся ў класе карыфея музыка-нага мастацтва, аднаго з лепшых савецкіх піяністаў, прафесара Якава Уладзіміравіча Фліера”.

Згадамі змянялася і стаўленне да заняткаў, і музычныя перавагі. У сярэдніх класах яго кумір — Бах, у старэйшых — Бетховен, у рамантычны перыяд жыцця — Шапэн, Ліст, пазней Шастаковіч, Генрых Вагнер, Глебаў, Смольскі, Картэс... Гэта была заўсёды класіка, бо, пэўна, такая музыка для Ігара Уладзіміравіча і рабілася станам ягонай душы, яна яму блізкая і зразумелая. “Класічная музыка дорыць стан лёгкасці і палёту, яна прыносіць гармонію ў жыццё ўсяго арганізма, — лічыць маэстра. — Я нядаўна вярнуўся з гастролі па Расіі. Пасля канцэрта ў Новарасійску да мяне падышла пападзца і сказала: “Сённяшні канцэрт — лепшыя лекі для святара. Ён практычна не ўставаў апошні час, але знайшоў у сабе сілы і прыехаў. Ён прасіў перадаць, што пачутая музыка яго вылечыла не толькі духоўна, але і цялесна: ён адчуў палётку”. Так што класічная музыка, апроч таго, што яна, як даказалі навукоўцы, станоўча

ўплывае на інтэлект, робіць нас дабрэйшымі, яшчэ і спрыяе здараўленню”.

А Ігар Алоўнікаў і на аргане іграе. Ён скончыў клас ігры на гэтым інструменце пад час вучобы ў кансерваторыі, вельмі любіць яго і лічыць “царом цароў сярод інструментаў”. Па гучнасці і моцы з ім, упэўнены маэстра, нішто не можа параўнацца. Дарэчы, мінчане і госці сталіцы змаглі пачуць гэты чароўны інструмент 8 снежня на канцэрце, прысвечаным 200-годдзю Ферэнца Ліста.

Яшчэ адзін талент Ігара Алоўнікава — аранжыроўкі, ён аўтар шэрагу фартэп’янных і арганых транскрыпцый. “Гэта вельмі цікавы працэс, — захоплены дзеліцца думкамі мой субяседнік. — Музыкант пераасэнсоўвае аўтарскую ідэю, складае з гукаў “словы”, якія маюць пэўны музычна-выразны сэнс, і стварае новы твор, па духу блізкі да арыгінала”. Усё так проста! А між тым для мно-

Класічная музыка — вялікая любоў Ігара Алоўнікава

гіх музыкантаў транскрыпцыя нават нескладанага музыка-нага твора — непасільная задача. Для такіх практыкаванняў патрэбны і абсалютны музычны слых, і абсалютная музычная памяць, ужо не кажучы пра талент...

Як і кожны таленавіты чалавек, Ігар Алоўнікаў таленавіты ва ўсім. Нягледзячы на свой імклівы рытм жыцця, ён заўсёды гатовы шчодро падзяліцца талентам, ведамі, досведам з будучымі музыкамі не толькі ў

Беларусі, але і ў Японіі, Тайване, іншых замежных краінах. Ужо больш за 25 гадоў маэстра займаецца педагогічнай дзейнасцю. Ён прафесар кансерваторыі па класе фартэп’яна і аргана. Многія з яго вучняў сталі лаўрэатамі міжнародных і рэспубліканскіх конкурсаў. А наперадзе ў Ігара Алоўнікава — новыя гастрольныя паездкі, канцэрты, творчасць на ніве пераўвасаблення музыкальнай спадчыны і адкрыццё новых яркіх імён.

ПРАЕКТЫ

Трапічны аазіс на Свіслачы

Праз год у Мінску адкрыецца аквапарк еўрапейскага ўзроўню

Прыгожа будзе глядзецца аквапарк пры вадасховішчы Дразды з Мінскай кальцавой аўтадарогі

Іна Ганчаровіч

Нагадаем, першы беларускі аквапарк адкрыўся ў 2004 годзе пад Гродна, у вёсцы Азёры на тэрыторыі аднайменнага санаторыя. Працуюць яны ў Жлобіне, Кобрыне, Пружанах. Гэта, аднак, хутчэй аздаравленчыя басейны з досыць простымі элементамі аквапарка: горкамі, вадаспадамі, джакузі. Быў «авапарк з вялікай нацяжкай» і пры мінскай гасцініцы «Беларусь», цяпер ён на рэканструкцыі.

Першы ж аквапарк еўраўзроўню з'явіцца ў Мінску да канца 2012 года. Ён узводзіцца на праспекце Пераможцаў каля вадасховішча Дразды. Гэта выключна беларускі

праект, але паколькі збудаванню такога роду ў краіне не было, то архітэктары і будаўнікі звярнуліся па кансультацыі і да калег з-за мяжы. «Паглядзелі шмат аквапаркаў па свеце: ад расійскіх да канадскіх. Знаходзілі разуменне з боку замежных калег, таму інфармацыя атрымалі нямаля і па тэхаснашчанасці, і па запатрабаванасці атракцыйнаў, іншых пытаннях, — расказаў мне галоўны архітэктар праектаў інстытута «Мінскграмадзянпраект» Аляксандр Цяльцоў.

Пры праектаванні мінскага аквапарка асаблівую ўвагу архітэктары надалі вонкаваму выгляд комплексу і яго ўладкаванасці самымі сучаснымі атракцыйнамі

і сістэмамі. Аляксандр Цяльцоў запэўніў: гэта будзе ўнікальны будынак трохвугольнай формы, цалкам шкляны, а здалёк падобны на карабель. Яшчэ адна важная асаблівасць — шматфункцыянальнасць. Наведвальнікі змогуць пры Драздах не толькі добра адпачыць, набрацца сіл і энергіі, але і паправіць здароўе.

Фізікультурна-аздаравленчы комплекс з аквазоной і неабходнай інфраструктурай утворыць некалькіх асноўных сфер. Асноўная па плошчы — забаўляльная зона, гэта басейны з рознымі прыладамі, а таксама горкі розных па даўжыні, вышыні і экстрэму. Як запэўнівае аўтар праекта, горкі будуць самай апошняй распра-

цоўкі: «Мы ўзялі абсалютна новыя мадэлі, з новымі відамі руху і эфектамі. Гэта будуць першыя з апошніх мадэляў вядучых замежных кампаній, падобных пакуль няма ні ў Маскве, ні ў Польшчы, ні ў Літве. Вышыня самай экстрэмальнай — пад 20, даўжыня 200 метраў, хуткасць палёту-спуску — больш за 5 метраў у секунду».

Асноўную зону аквапарка падзяляць на дзве часткі: закрытую круглагоднюю і адкрытую летнюю. Мяркуюцца, што зімой будзе цікава праехацца па «гультаяватай рацэ», праз стылізаваную пад каменны грот «пячору». Спачатку цягнуць і віры пакрыцця вас вакол штучнага трапічнага астраўка, а потым плыць

вынесе вонкі, на зімовы марозік. Але кажучы, змерзнуць не паспеем: вада ў рацэ цёплая, таму «праз зіму» праляцім — і зноў нырнем у трапічным раі.

Да аквапарка прымкне і SPA-комплекс — таксама навінка, падобнага ў Беларусі пакуль няма. У комплексе будуць працэдурныя лазні з рознымі тэмпературамі і вільготнасцю: руская, фінская саўна, турэцкі хамам, рымскі калдарыум, а таксама сцюдзёная купель і «снежны фантан». А некага прывабіць фітнес-цэнтр з трэнажорнай залай, памяшканнямі для розных заняткаў. Будуць у аквапарку кафэ, бары, пляжы з шэзлонгамі, выспы з экзатычнымі раслінамі і шмат чаго іншага, што дасць магчымасць кожнаму ўволю павесяліцца, атрымаць порцыю лекавых праяняў, нагнаць адрэналін у кроў, адпусціць усе клопаты ды адчуваць сябе шчаслівым чалавекам. «Наш аквапарк стане сапраўдным царствам вады і забаў, трапічным аазісам сярод гарадской мітусні, — абнадзейвае А. Цяльцоў. — Таму мы ўпэўненыя, гэта будзе не толькі любімае месца адпачынку і баўлення вольнага часу для жыхароў Беларусі, але і выдатны сродак прыцягнення турыстаў з Расіі, Літвы, Польшчы і іншых краін».

СВЯТА

Каляды ладзяць талакою

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Пад час перапынку госці частаваліся гарбатай ды пірагамі, і Аляксей Жбанаў згадваў, як ездзіў з сябрамі, студэнтамі Універсітэта культуры і мастацтваў, калядаваць у Крэва. Вандроўкі ладзіліся разы чатыры запар, калядоўшчыкі гурбою хадзілі па хатах местачкоўцаў. «Нас і тамтэйшыя ксёндз гасцінна сустракаў, — усміхаецца Аляксей. — Мы спявалі калядныя песні па-беларуску». Пазней ён даведаўся, што многія з іх ёсць на цудоўным дыску «Калядныя песні» Івана Кірчука і гурта «Троіца». Сам Аляксей нарадзіўся ў Мінску, сакрэты абрада спасцігаў у экспедыцыях. Вельмі ўразіў яго і аўтэнтычны Калядны абрад у Ракаве, пад Мінскам, які ладзіць фальклорны гурт «Гасцінец» — з Казой,

Мядзведзем, велічальнымі песнямі для гаспадароў. Дыпламату, які «ўмацоўвае сувязі Беларусі з Нямеччынай», веданне народнай культуры вельмі дапамагае ў працы — інакш, мяркуе, цяжка прадстаўляць краіну за мяжой. Сябры з Германіі праяўляюць інтарэс да нашых абрадаў і звячаяў. Ёсць у іх і вялікія калядныя кірмашы, яны калядацца цэлы месяц у святочнай атмасферы па ўсіх гарадах. Між іншым, ладзіліся раней такія і на Беларусі, а нямецкае слова кірмес сугучнае з беларускім кірмаш. Значыць, упэўнены А. Жбанаў, ёсць чаму павучыцца ім у нас, і нам у іх, і Беларуска-нямецкія Каляды, якія ладзіліся ўжо ў трэці раз, — справа ўзаемакарысна.

У вір вясёлых забаў закруцілі ўсіх калядоўшчыкі з Беларускага дзяржуніверсітэта культуры

і мастацтваў. Гурт вялікі, чалавек 20, побач з традыцыйнымі персанажамі — Каза, Мядзведзь, Механоша, Звяздар — абжывалі прастору свята і сучасныя Модніца, Медсястра, Цыганкі і іншыя. «Са студэнтамі другога курса на кафедры рэжысуры абрадаў і свят мы зрабілі Калядны абрад-трансфармацыю, — падзяліўся задумай загадчык кафедры, прафесар Пётр Гуд, яўна задаволены майстэрствам выхаванцаў. — Мы зберагаем старадаўні абрад, але падаем яго ў сучаснай трактоўцы. Мяркую, вельмі патрэбна адаптацыя Каляд да гарадскіх, сцэнічных умоў, прадстаўленняў ля навагодніх ёлках. Гэта не аўтэнтныка, а цесны кантакт калядоўшчыкаў з рэаліямі сучаснага жыцця».

Такі ход, лічыць спецыяліст, апраўданы, бо і раней Калядны абрад на

Сучасныя калядоўшчыкі прапануюць публіцы паўдзельнічаць у конкурсах і забавах

працягу стагоддзяў развіваўся, уключаў у сябе новыя элементы, персанажы — Афіцэра-гусара і Барыню. І цяпер ён не павінен кансервавацца. Таму студэнты-калядоўшчыкі прыносяць у яго рэаліі свайго жыцця: у Мядзведзя Дзед-Пачынальнік распытвае, як студэнты рыхтуюцца да сесіі, танцуюць на дыскатэках, як збіраюцца на спатканні — і Мішка смешна гэта паказвае. Падрыхтаваць дзею было няпроста. На праця-

гу трох месяцаў студэнты глыбока вывучалі традыцыйны абрад, потым працоўвалі сучасныя сцэнарыі, стваралі вобразы, ужываліся ў ролі. Як хто папрацаваў, тое будзе ўлічана і на экзамене. Шмат творчых знаходак на рахунку рэжысёра, аспіранта Дзмітрыя Сяргейчука, з душой акунуліся ў Каляды Віктар Цыбін (роля Дзеда-Пачынальніка), Пётр Смірноў (Мядзведзь), Зміцер Свірыдовіч (Жанчына-модніца), Юлія Яршова

(Афіцэр) і іншыя. Для калядоўшчыкаў з Універсітэта культуры паказ у Літаратурным музеі быў прэм'ерным. Яны плануюць не толькі забаўляць дзяцей і дарослых на ёлках, але і калядаваць па вёсках Мінскага раёна: ужо ёсць дамова з Мінскім райвыканкамам. Як лічыць Пётр Гуд, гэта на карысць справе: толькі пад зорамі душы калядоўшчыкаў і тых, хто іх прымае, напаяўняюцца непаўторным духам калядных начэй.